

Kováry, okr. Kladno, Středočeský kraj

Raně středověké hradiště Budeč

(9.–13. století)

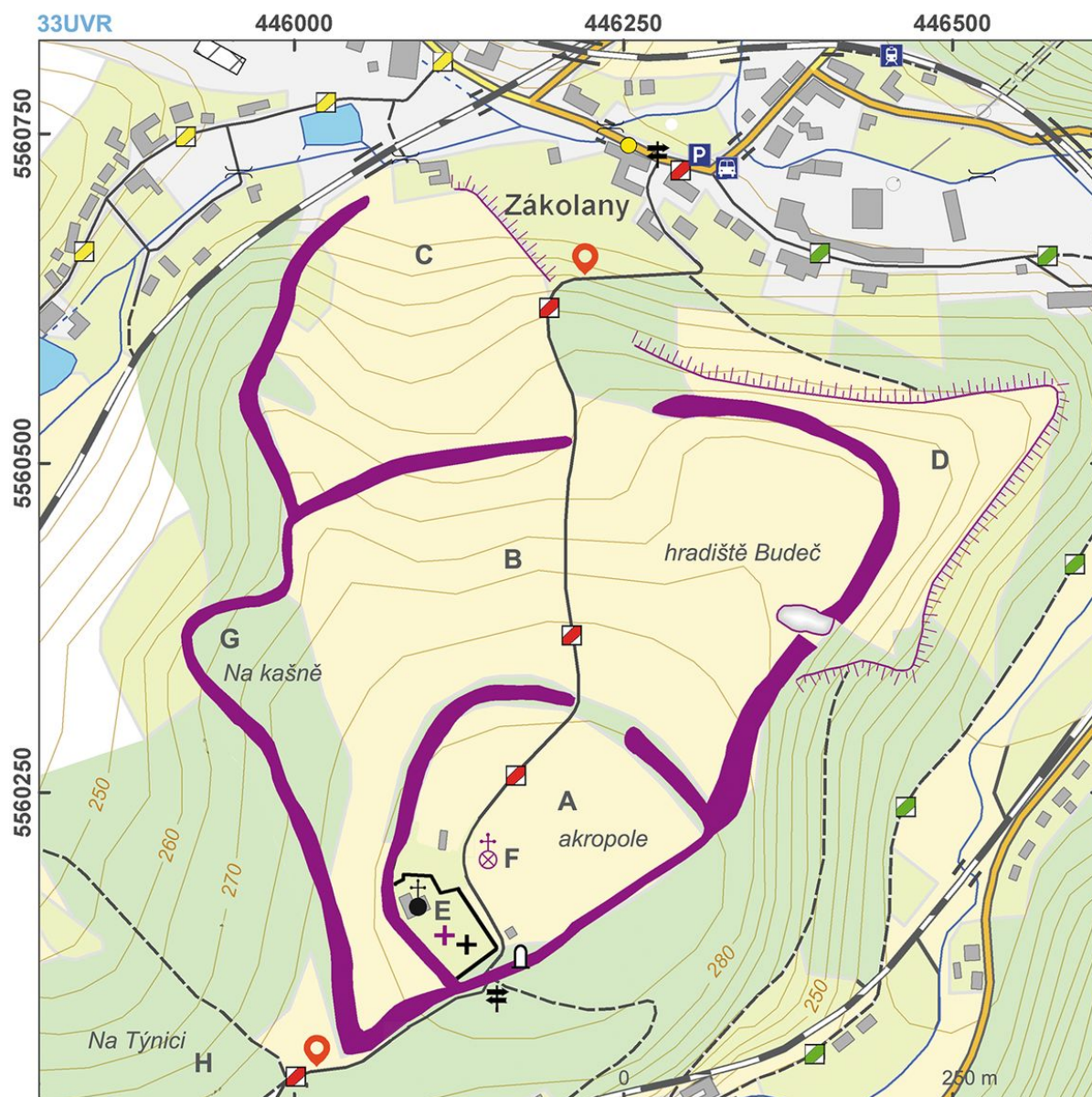

Počátky raně středověkého hradiště Budeč, které je tradičně spojováno s mládím sv. Václava, lze klást do poslední třetiny 9., případně na počátek 10. století. Tehdy opevnila akropoli hradiště dřevohlinitá hradba s čelní kamennou plentou a byly zde postaveny rotunda sv. Petra a Pavla – nejstarší dochovaná stojící kamenná stavba v Čechách – a tzv. knížecí dvorec, obehnaný palisádou. V průběhu 10. století bylo opevnění částečně poškozeno a opět opraveno, zanikl dvorec, a pohřbívání se přesunulo od rotundy sv. Petra a Pavla k nově postavenému kostelu Panny Marie. S neklidným obdobím první poloviny 10. století je snad možné spojovat i nález masového hrobu v poloze Na Týnici, přibližně 100 m od hradiště. Osídlení vlastního hradiště zaniklo ve druhé polovině 11. století, avšak nadále se pohřbívalo u obou kostelů. Nejmladší zprávy spojující Budeč s panovnickým rodem pocházejí ze 13. století, kdy české královny předaly patronátní práva k budečskému kostelu vyšehradské kapitule.

Literatura: Bartošková – Štefan 2006; Štefan – Krutina 2009; Bartošková 2014.

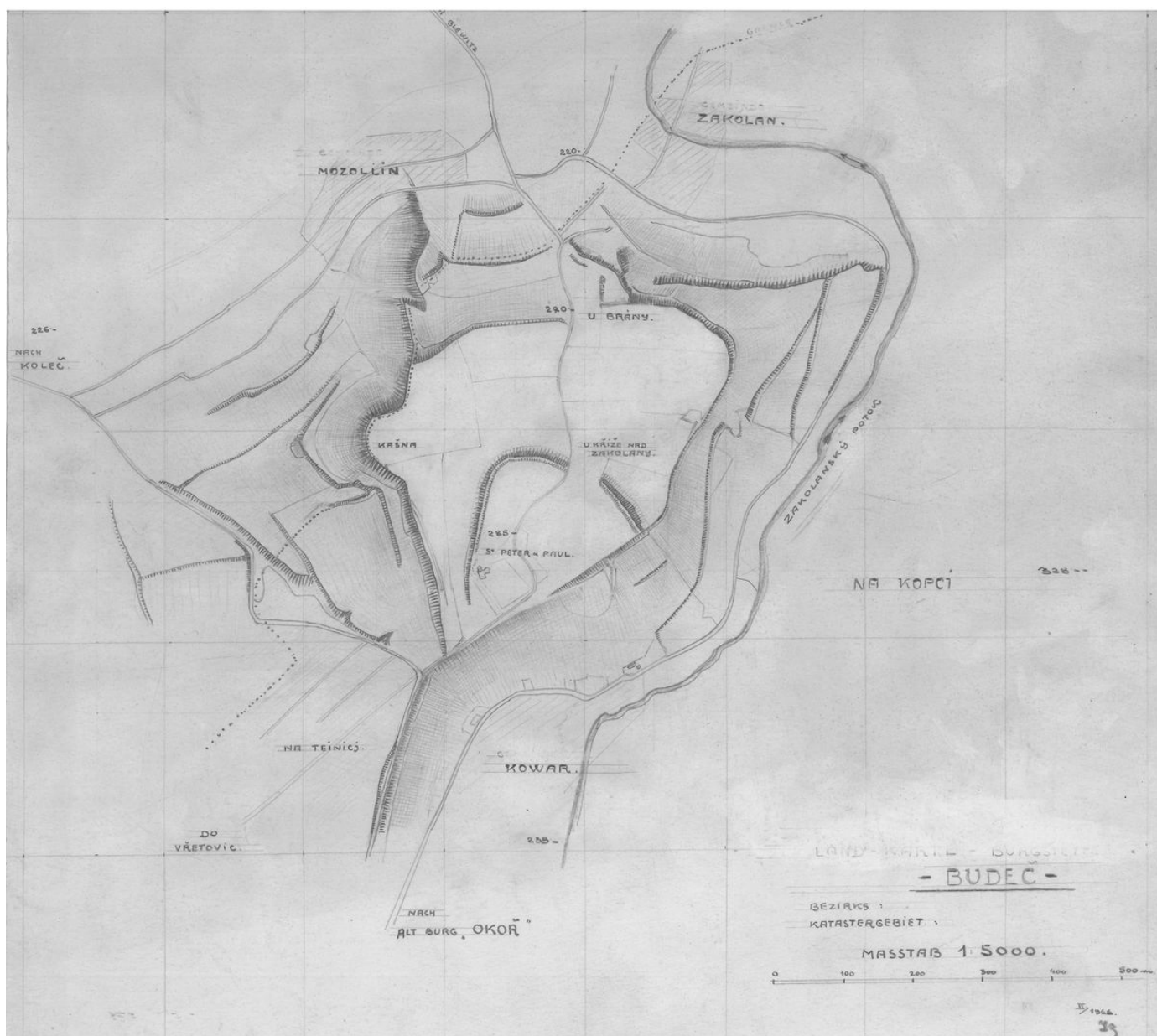
Navigační bod: N 50°11'43.82", E 14°14'47.68" (vstup od severu); N 50°11'24.27", E 14°14'37.55" (vstup od jihu, poloha Na Týnici).

Vysvětlivky k mapám: A – akropole; B – předhradí; C–D – předpokládaná předhradí; E – rotunda sv. Petra a Pavla; F – kostel Panny Marie; G – poloha Na kašně, archeologicky zkoumaná část předhradí; H – poloha Na Týnici.

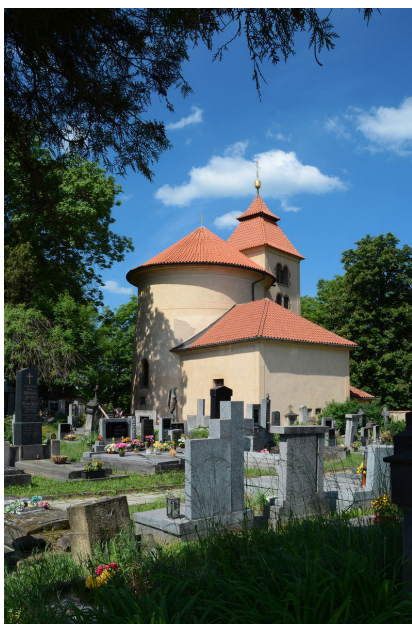
Přístupová mapa/plán lokality.

Podle Kuna a kol. 2014.

Plán hradiště z r. 1944.

Archiv ARÚP, PY000076010.

Kostel sv. Petra a Pavla.

Foto Z. Kačerová, 2012.

Rotunda sv. Petra a Pavla.

Foto Z. Kačerová, 2012.

Kostel sv. Petra a Pavla.

Foto Z. Kačerová, 2013.

Půdorys kostela Panny Marie odkrytý archeologickým výzkumem.

Foto Z. Kačerová, 2013.

Půdorys kostela Panny Marie.

Foto Z. Kačerová, 2013.

Dřevěná chatka, která do 80. let sloužila archeologickému výzkumu na akropoli.

Foto M. Kuna, 2010.

Fotoplán kostela Panny Marie při archeologickém výzkumu v r. 1976.

J. Morávek, 1976. Archiv ARÚP, PY000430434.